

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Stockholm, 18 december 2025

Dnr: Ju2025/01907

Remissyttrande gällande betänkandet Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95)

Sammanfattning:

En central fråga för utlandssvenska familjer är möjligheten att kunna återvända hem utan onödiga hinder tillsammans med en partner som saknar svenskt medborgarskap. I detta remissyttrande lämnar Svenskar i Världen synpunkter med fokus på konsekvenserna för denna grupp.

Svenskar i Världen ser positivt på att möjligheten för utlandssvenskar att vara anknytningsperson inte inskränks och att undantaget från försörjningskravet för väletablerade relationer där anknytningspersonen är svensk, annan EES-medborgare eller schweizisk medborgare behålls.

Samtidigt vill vi lyfta några utmaningar ur ett utlandssvenskt perspektiv:

- När reglerna om anhöriginvandring i situationer utanför EU-rätten görs helt fakultativa även för anhöriga till svenska medborgare ökar Migrationsverkets bedömningsutrymme, vilket kan minska förutsebarheten för utlandssvenskar som planerar att återvända hem med sin partner och sina barn.
- Utlandssvenskar med nyare, och därmed kortare, relationer riskerar i högre grad att omfattas av försörjningskravet och därmed möta högre trösklar för att kunna återvända hem tillsammans med en partner som inte är svensk medborgare.
- Den särskilda regleringen som ger möjlighet att ge uppehållstillstånd till utlänningar med svenskt ursprung bör behållas. Regleringen är i dag snävt avgränsad och tillämpas i ett mycket begränsat antal fall, men kan likväl vara avgörande för personer som förlorat sitt svenska medborgarskap av formella skäl.
- Betänkandet beaktar i begränsad utsträckning den samlade effekten av dessa förändringar och andra parallella skärpningar på utlandssvenskars faktiska möjligheter och incitament att flytta hem med sin familj.

Kommentar:

Svenskar i Världen anser att kärnfamiljen till svenska medborgare bör ha en särställning. Att reglerna om uppehållstillstånd på grund av anknytning i situationer utanför EU-rätten görs helt fakultativa, även när anknytningspersonen är svensk medborgare, innebär att den tidigare starka

presumtionen för uppehållstillstånd i kärnfamiljen försvagas. Staten ska kunna neka i exceptionella fall, men huvudregeln bör vara att partner och barn till en svensk medborgare beviljas uppehållstillstånd.

Beträffande försörjningskravet ser Svenskar i Världen positivt på att undantaget från försörjningskravet för väletablerade relationer behålls. Det är centralt för många etablerade utlandssvenska familjer.

Samtidigt innebär en förstärkt roll för försörjningskravet och snävare undantagsmöjligheter att utlandssvenskar med nyare, och därmed kortare, relationer riskerar att få svårare att återvända till Sverige tillsammans med sin partner. Vi ifrågasätter inte grundtanken med försörjningskrav, men anser att återvändande svenskar med medföljande partner bör omfattas av en generös tillämpning av undantaget.

Svenskar i Världen noterar att den uttryckliga hänvisningen till barnets situation vid bedömningen av om ansökan får prövas efter inresa inte längre finns kvar i 5 kap. 18 §. Vi anser att barnets bästa – och särskilt barnets intresse av att inte skiljas från en förälder under lång tid – bör framgå tydligt även i denna bestämmelse.

Vidare anser Svenskar i Världen att den särskilda regleringen som ger möjlighet att ge uppehållstillstånd till utlänningar med svenskt ursprung inte bör tas bort (5 kap. 3 a § första stycket 5 utlänningslagen). Att behålla denna grund för uppehållstillstånd, som är snävt avgränsad och tillämpas i ett mycket begränsat antal fall, kan vara avgörande för personer som omedvetet förlorat sitt svenska medborgarskap av formella skäl.

Det ska vara enkelt att återvända hem som utlandssvensk utan att mötas av onödiga hinder. Förslagen i SOU 2025:95 bör därför ses tillsammans med andra liggande förslag, bland annat skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU 2025:1) och kvalificering till socialförsäkring (SOU 2025:53).

Processen för utlandssvenskar som vill flytta tillbaka till Sverige med sin familj som inte är svenska medborgare har därtill länge varit omdiskuterad. Migrationsverket konstaterade i september 2025 att debatten främst har berott på svårigheterna med att visa att man har planer på att flytta till Sverige när man har sitt liv utomlands, så kallad bosättningsavsikt, och inte vet om eller när ens familjemedlem beviljas uppehållstillstånd (<https://www.migrationsverket.se/om-migrationsverket/migrationsverket-svarar/2025/2025-09-18-utlandssvenskar-och-deras-familjer.html>).

Sammantaget understryker detta behov av att reglerna för återvändande inte skapar onödiga hinder. För utlandssvenska familjer är det den samlade effekten som avgör om Sverige upplevs som ett land man vill och kan återvända till på ett enkelt sätt – eller inte.

*Cecilia Borglin,
Generalsekreterare, Svenskar i Världen*